

Excuses in het privaatrecht

Andrea Zwart-Hink

Op welke manier kan het recht, in het bijzonder het Nederlandse privaatrecht, de mogelijkheid tot het aanbieden van excuses beter faciliteren?

Behoefte

Het besef groeit dat (meer) aandacht moet worden besteed aan immateriële behoeften van slachtoffers. Erkenning, openheid en het aanbieden van excuses zijn belangrijk en kunnen het herstel van benadeelden bevorderen.

(Vermeende) obstakels

Verondersteld wordt dat excuses

- a) niet mogen worden aangeboden van (beroeps)aansprakelijkheidsverzekeraar,
- b) een erkenning van aansprakelijkheid kunnen inhouden.

Terughoudendheid geboden?

Ad a) Polisbedingen bepalen soms dat het de verzekerde niet is toegestaan aansprakelijkheid te erkennen → deze bepalingen zijn in **strijd met de wet**:

Art. 7:953 BW Indien een verzekering tegen aansprakelijkheid bepaalde erkenningen door de verzekerde verbiedt, heeft overtreding van dat verbod geen gevolg voor zover de erkenning juist is. Een verbod tot erkenning van feiten heeft nimmer gevolg.

Ad b) De vraag of iemand aansprakelijk is, is afhankelijk van de feiten, niet van uitspraken die erover worden gedaan → dus excuses houden geen erkenning van aansprakelijkheid in.

'Het maken van verontschuldigungen (...) dient strikt te worden gescheiden van het erkennen van aansprakelijkheid'

Rb. Den Haag 25 oktober 2012, ECLI:NL:RBSGR:2012:BY2540

A.M. Zwart-Hink, 'Moet wie excuses aanbiedt ook schade vergoeden? Mythe en werkelijkheid over het verband tussen excuses en aansprakelijkheid', *NJB* 2017/2032, afl. 38.

Oplossing: *Apology laws*?

O.a. in VS, Australië, Canada, VK, Schotland en Hong Kong. Ingevoerd om:

- juridische consequenties van het aanbieden van excuses te verduidelijken
  - bepaalde (juridische) belemmeringen voor het aanbieden van excuses weg te nemen
- Met als doel het aanbieden van excuses na een schadeveroorzakende gebeurtenis te bevorderen.**

Wetgeving beoogt een schadeveroorzaker die excuses aanbiedt te beschermen in die zin dat:

- a) de excuses worden uitgesloten als bewijsmiddel in een gerechtelijke procedure, en/of
- b) aangeboden excuses niet van invloed zijn op de verzekeringsdekking, en/of
- c) bevestigd wordt dat excuses geen erkenning van aansprakelijkheid inhouden.

Conclusie en verder onderzoek

→ Er zijn mogelijkheden om in Nederland een excuseswet in te voeren.

→ Nader onderzoek moet worden uitgevoerd naar de effectiviteit daarvan,

→ waarbij de focus moet liggen op:

- het welzijn van het slachtoffer,
- de mate waarin die wetgeving bijdraagt aan verzoening en/of de-escalatie van procedures,
- de vraag of wetgeving ertoe leidt dat de kennis omtrent wat niet en (vooral) wel mag worden gezegd na een schadeveroorzakende gebeurtenis, verandert.

Excuseswetgeving in Nederland?

Ad a) Niet verenigbaar met bewijsrecht, o.a. vanwege de waarheidsplicht. Bovendien onwenselijk: spontane excuses worden in een gerechtelijke procedure weer ontkend. → Dit bevordert het welzijn van het slachtoffer niet (in tegendeel!) en leidt zeker niet tot verzoening.

Ad b) Mogelijk: art. 7:953 BW aanscherpen

Ad c) Mogelijk: maakt de wettelijke bevestiging van het geldende recht (**excuses ≠ erkenning van aansprakelijkheid**) het voor een schadeveroorzaker makkelijker om sympathie te tonen richting slachtoffer?

A.M. Zwart-Hink en C.J.A. Seinen, 'Excuseswetgeving in Nederland'. Nog niet gepubliceerd.